

SZILÁGY SOMLYÓ

MEGJELENIK HETENKÉNT

Társadalmi és politikai hetilap

Hirdetések díja:

Előfizetési díj:
Egy évre 8 Pengő, 1/2 évre 4 Pengő, 1/4 évre 2 Pengő,
számanként 20 fillér

Felelős szerkesztő:
Dr. UDVARI JÓZSEF
Főmunkatárs: SOMLYÓI ELLER GIZELLA.

Hivatalos hirdetés félhasábig 6 pengő, nyiltér soronként 40 fillér. Állást keresők hirdetése 80 fillér.

Ismered-e

saját gyermekeidet, — szegzte mellemnek a kérdést egy modern nevelő most megjelent könyvének egyik lapján. Tovább adom ezt a kérdést, hadd járja át az olyan szülők szívét is, akik nagyon szeretik gyermekeiket, mégis nagyon sokat vétkezhetnek ellenük. Sok áldás fakad gyermekeinkre az önvizsgálatból, ha arra a belátásra jutunk el, hogy nem ismerjük jól gyermekünket, vagy eljutunk arra a még üdösebb tudakozódásra: honnan és hogyan ismerhetném meg gyermekemet igazán. A kis fecskéfióknak anyja nem tanulja könyvekből, sem kurzusokon a nevelést, de a belé adott ösztönnel felneveli fiókait. Ma már mindenfajta virágnak meg van állapítva tudományos pontossággal egész életműködése, egész természetrajza. A lepkeének és hernyónak csodálatos, kettős átalakuló élete, az oroszlán sivatagi életét csak úgy, mint a légy és a mikrobák csak nagyító üveggel látható életmódját filmre vetítve mutatják és tanítják az iskolában. A gyermek egész élete, fejlődése is, pályás korától teljes kifejlődéséig tudományosan fel van derítve nemcsak a testi, hanem az egész ösztönvilága, érzés, akarat, szellem és jellemi életének kifejlődése. Egy ilyen bonyolult és veszélyes világban nevelés és ránevelés nélkül nem lehet többé megállni. Önéletrajzok, gyermekvallomások, gyermeklélektani kutatások egybehangzóan arról tesznek mégis bizonyosságot, hogy a gyermek nagyon elhagyatva érzi magát a modern világban, különösen az egyke, az egy gyermek. Nem törődnek velük a szülők, vagy a maguk és a világ nagy dolgaihoz viszonyítva nagyon lekicsinylik az ő lelkük kérdéseit, féltelmeit és vágyait. Nincs elég idő, elég szeretet és türelem a hozzájuk lehajlásra. Igen hamar akarja elintézni a felnőtt a gyermek dolgait, felnőtt módra néha egy kézlegyintéssel. Ezért nem érti a felnőtt a gyermeket s a gyermek sem a felnőttet. Pedig ha ideje volna figyelmét ráirányítani a gyermekekre, akkor kérdéseiből, játékaiból, romboló és építő ösztöneiből, kegyetlenkedéseiből és titkos sirásaiból észrevenné, hogy a legnagyobb ügy amelyre a legtöbb pénzt, időt és türelmet érdemes áldozni, ott van a gyermekszobában, — ott van lábánál — s várja, hogy lehajoljon hozzá.

A szülő első kötelessége, hogy ismerje meg gyermekét és csak a második kötelessége, hogy szeresse.

JÓVÁTÉTELI LEHETŐSÉGEK.

Irta: Dr. Benkó Géza, országgyűlési képviselő.

A Budapesti Közlöny február 23. számában négy nagyfontosságú törvénytörvényrendelet jelent meg, amelynek a visszatért Keleti és Erdélyi országrészeket egyfelől a jogélet magyar vérkeringésébe bekapcsolni, másfelől a letűnt szomorú emlékü korban az ottani ingatlanulajdonosokat sújtott károsodásokat egyelőre a gazdasági életnek egy szűkebb szektorában jóvátenni alkalmasak.

E rendeletek tartalmával és jogi jelentőségével a napi sajtó alig foglalkozott. Így azokról az érdekeltek alig szerezhettek tudomást, mely miatt a rendeletben irt záros határidők elmulasztása esetére jogvesztést szenvedhetnének. Közérdekű szolgálat tehát az, hogy e rendeleteknek tartalma legalább kivonatossan nyilvánossá tétessék.

A rendeletek közül az 1450—1941. M. E. számú rendelet a lakás és más helyiségek bérletére vonatkozó rendes és kivételes jogszabályok hatályát a visszacsatolt országrészekre is kiterjeszti, így különösen a lakásfelmondások korlátozását is, továbbá megállapítja, hogy a lakások és más helyiségek bérére az 1940. szeptember 1. napján fizetett bér összege az irányadó. A *hassonbérletekre* és ezek felmondására vonatkozó magyar jogszabályokat az 1460—1941. M. E. rendelet március 1. joghatállyal terjeszti ki a visszacsatolt területekre.

A jogrend és jogegység megvalósítása érdekében különösen fontos az 1440—1941. M. E. rendelet, mely a visszacsatolt területekre nézve az ingatlanokra vonatkozó és az elcsatolás időtartama óta keletkezett magánjogi jogszabályaink hatályát terjeszti ki és 1941. március 16-ával végre a telekkönyvi forgalmat is megindítja, hatályba léptetvén a jelzálogjogi törvényt és a magyar telekkönyvi rendtartást.

Köztudomású tény az, hogy a román uralom a maga birtokpolitikai rendelkezéseit nemcsak a kisemberek földhöz juttatása céljából alkotta meg, hanem azokat elsősorban a román fajvédelem és terjeszkedés szolgálatába állította. E cél megvalósítása érdekében nemcsak az erkölcsi, hanem az általános magánjogi és termeléspolitikai elveket is figyelmen kívül hagyva birtokpolitikai rendelkezéseinek megalkotásánál, de még inkább azok brutális és egy jogállamban ismeretlen módszerekkel való végrehajtásánál a román uralom leplezetlenül törekedett kiüldözni és vagyoniilag tönkretenni a magyar birtokososztályt.

E rémuralom romjainak eltakarítása hosszabb időt igényel, de az erkölcsi és jogi igazságnak a régi piedesztálra való visszaállítása meg kell hogy történjék. Az isteni és emberi törvények rendelkezéseivel, az igazság és méltányosság követelményeivel ellenkezik az, hogy egy nemzeti szerencsétlenség haszonélvezői és vámszedői az ingyenesen, vagy szinleges ellenérték alapján megszerzett vagyontárgyaknak zavartalanul az uralomváltás után is békés birtoklásában maradhassanak.

A román agrárreform visszaéléseinek orvoslása felől bizonyára majd törvény fog rendelkezni. A magánjogi jogszabályoknak a Keleti országrészekre való kiterjesztését tartalmazó 1440—1941. M. E. rendeletnek 6. és 7. §-ai az ugynevezett *szabadkézből* való mindennemű ingatlan (tehát belsőség is) elidegenítése esetében tartalmaznak a kárt vallott ingatlanulajdonosok javára különleges rendelkezéseket és pe-

dig az aránytalanul súlyos kárt szenvedett eladónak a kára enyhítése tekintetében.

Bár a viszonyosság és az egyenlő elbánás elve megokolttá tette volna, hogy ugyan olyan jellegű anyagi és eljárási jogszabályok tegyék lehetővé a visszajuttatást és a kártalanítást, mint amelyek a román uralom idején fennállottak, mégis a Rendelet a magyar lovagiaságnak és a jogtiszteletnek szem előtt tartásával nem közigazgatási uton, hanem rendes per, illetve bírói eljárás alapján, azonban a rendeletben foglalt különleges jogszabályok szerint valósítják meg a jóvátételt.

A 6. §. a következőben rendelkezik: „A visszacsatolt országrészen fekvő ingatlan elidegenítésére, vagy megterhelésére vonatkozóan az 1918. október 28. napjától — az 1940. évi szeptember hó 15. napjáig terjedő időben kötött jogügylet megtámadható és az ilyen jogügyleten alapuló telekkönyvi bejegyzések törlése iránt keresetnek van helye azon az alapon, hogy a fél az ügyletet súlyos anyagi, vagy más károsodással fenyegető hatósági intézkedés, vagy más hatósági közvetlen, vagy közvetett kényszer, vagy valamely kényszerítő hatósági intézkedés kieszközölésével való fenyegetés hatása alatt kötötte meg.”

A román uralom módszereinek ismeretében ilyen kényszerítő helyzet: a megélhetési lehetőségek elvonása, a jogszabálysértésekkel keresztülvitt birtokreform, a tulajdonszerzés, — a hűség-ekü lelételének a trianoni békeszerződés előtt való megkövetelése, — az ennek le nem tétele miatt elrendelt hivatalvesztés, vagy eddigi foglalkozástól való eltávolítás, bebörtönözés, kiutasítás stb. és az ezek által teremtett kényszerhelyzet, ámbar a jogügylet egyébként alakrszerű is.

Az ily kereseteket az eladó, illetve jogutódja 1942. február 23-ig, vagyis egy év alatt indíthatja meg egy a jogszerező, mint ennek jogutóda ellen, azonban az időközben nyilvánkönyvi jogokat nyert személyek elleni joghatállyal csak akkor lehet pert indítani, ha a per indítási szándék 60 nap alatt, tehát 1941. évi április 25-ig a telekkönyvi hatóságnál bejelentették. A kapott vételár visszatérítésére és az esetleges beruházások értékének megtérítésére a bíróság méltányos halasztást, vagy részletfizetési kedvezményt adhat. A kereset az árverési vevő ellen is megindítható, ha az árverésnél jogszabálysértést követtek el és erről az árverési vevő tudott.

A 7. §. nem kívánja meg a közvetett, vagy közvetlen hatósági kényszerhelyzet fennforgását, hanem minden olyan árverést szenvedő, vagy vagy rendes jogügylettel elidegenítő fél javára kereseti jogot biztosít az illetékes kir. járásbíró-ság előtt, aki az elidegenítés következtében súlyos kárt szenvedett, a szerző fél pedig a méltányossággal ellentétben, aránytalan nyereségre tett szert. A károsodott fél a szerző féltől károsodásának méltányos enyhítését követelheti az ingatlan egy részének visszaadása, pénzbeli, vagy más módon való kártalanítás útján. Nemcsak a szerző féltől, hanem a további szerzőtől is, ha ez az ingatlan megszerzésével a méltányossággal ellentétben álló aránytalan nyereséghez jutott. E kártalanítási jog azt az eladót is megilleti, aki a vételárát 1918. október 27. után kapta meg a korábban megkötött jogügylete alapján.

Lapunk terjedelme nem teszi lehetővé azt, hogy a rendeletnek minden fontosabb rendelkezését ismerhessük. Jelen írásunknak csak az a

célja, hogy a kárvallottak nagy számára tekintettel — főleg az utóbbi rendeletre — felhívjuk a figyelmet, hogy minden érdekeltnek ideje és alkalma legyen jogai érvényesítésére és hogy a határidők zárosságára tekintettel, az amugyis helyrehozhatatlan kárt vallott magyar birtoko-

sokat a jogvesztő hatály bekövetkeztétől megóvjuk. Önként értetődik, hogy a keretet, illetve kártalanítási kérést is a magyar és minden más nemzetiségű jogszerző ellen is meglehet indítani, mert a rendelet nemzetiségi és faji különbség nélkül védelmébe kívánja venni a kártvallottakat.

Dr. Hász István tábori püspök Szilágysomlyón.

Március 2-án, vasárnap délelőtt illusztris vendég érkezett Szilágysomlyóra. Dr. Hász István tábori püspök, aki körutja során Szilágysomlyóra is ellátogatott, hogy a szilágysomlyói állomásparancsnokságok részére husvét előtti lelkigyakorlatokat tartson.

Vasárnap délután félkettőkor érkezett meg a megnyerő modoru, kedves főpap városunkba. Dr. Krasznay László főszolgabíró és vitéz Szepesváraljai Alfonz tüzérezredes elébe mentek a közeli Ujlak községbe, hogy a járás, illetve a katonaság nevében üdvözlőjék.

A plébánia előtti diszkapunál ott sorakozott a város előkelősége. Kivonult katonai diszszázad és a tisztikar is, hogy méltó külsőséggel fogadják a honvédség első főpapját dr. Udvarny József polgármester, a város nevében meleg szavakkal üdvözölte dr. Hász István tábori püspököt, utána Lipcsey Gyula plébános, pápai kamarás a szilágysomlyói katolikuság nevében fogadta a püspököt. Dr. Hász István,

közvetlen kedves szavakkal köszönte meg a szíves fogadtatást, bocsánatot kért a félórás késésért, de utja közben Hidvégen a román, Ujlakon a magyar lakosság küldöttsége üdvözölte és ezért nem érkezhetett Szilágysomlyóra déli 1 órára, amint jelezte. Üdvözölte a küldöttséget, a tisztikart, amelynek élén vitéz Szász Oszkár alezredes, a kerékpáros osztag, Almássy Boldizsár alezredes Szilágysomlyó városi katonai parancsnokság nevében fogadta a püspököt, aki az altisztekhez és a legénységhez is nyájas, köszöntő szavakat intézett.

Bár Hász István tábori püspök szilágysomlyói látogatása, hogy ugymondjuk a katonaság belső ügye, fogadtatásán a város civil lakossága is nagy érdeklődő tömegben jelent meg. A fogadtatás után a kulturteremben a város ebédet adott a főpap tiszteletére, amelyen a város civil vezetőségi egyéniségein és katolikus papjain kívül a katonai parancsnokok is részt vettek.

Ismertetés az árdragításról.

A törvény hét esetét sorolja fel az árdragító visszaéléseknek, és pedig: az ártullépést, az áruzsorát, a munkauzsorát, az árdragító-üzérkedést, az árulvonalást. A *ártullépésről* a törvény ezt mondja: *árdragító visszaélés vétését követi el, aki közszükségleti cikkért a törvény értelmében erre jogosult hatóság részéről megszabott, vagy megengedett legmagasabb árnál magasabb árt követel, köti ki, vagy fogad el, vagy aki közszükségleti cikkeket nyereséget célzó továbbadás végett a legmagasabb áron vásárol.*

Vizsgáljuk meg ezt a törvényes rendelkezést közelebbről.

Közszükségleti oik alatt a törvény olyan közönséges szükségleti tárgyakat ért, amelyekre az átlagos életviszonyok között élő ember mindennapi életében és foglalkozásában, közönséges szükségleteinek kielégítése végett általában rászorult. Általában közszükségleti oik azok az élvezeti oik is, amelyek élvezetének kényszerű megszorítása az egyéneknek nagy számát is érzékenyen sértené. Ezeknek az árt ha a hatóság megállapította, annál magasabban nem szabad kikötöni, ha pedig nem állapította meg, ugy a méltányos hasznót meghaladó nyereséget magában.

Árdragítás tehát a hatóság által megállapított legmagasabb árnál magasabb árnak követelése, kököttése, vagy elfogadása.

Tehát jól megjegyzendő, hogy nemcsak az képez árdragítást, ha valaki a maximális árt meghaladó árt elfogadja, hanem az is, aki ezt a magasabb árt követeli, vagy akárosak ki is köti. Ha tehát valaki például tojfelt, vagy a zsirnak való szalonnát a maximális áron felül mondja, már *elkövette az árdragítást*, ez nem szükséges ahhoz, hogy valóban drágábban is adja. Abban az esetben, ha az eladó a maximális ár megtudásakor árúját összecsomagolta és nem volt hajlandó eladni, ugy nemcsak egyik, hanem a másik fajtáját is *elkövette az árdragító visszaélésnek: az árulvonalást.*

Ugyancsak ez a törvényhely szabályozza azt az esetet is, amikor a vevőből is árdragító lesz. Ez legtöbbszörre a kereskedőkre és iparosokra vonatkosik, mert a törvény szerint a maximális

áron felül vásárló csak akkor büntetendő, ha a vételt nyereséget célzó továbbadás véget eszközölt.

Legközelebbi számunkban az árdragító vizsgálás második fajtájáról írunk.

Hites könyvvizsgálóként eljárhatnak azok is, akik vizsgamellőzésével oklevelet nyertek.

Az igazságügyminiszter elődje 1931. november 30-án kelt 45.000/1931. I. M. rendeletének 19. §. 4. pontja értelmében a képesítő vizsga letétele nélkül is hites könyvvizsgálóként eljárhatnak azok, akiket a közgazdasági élet, vagy a szaktudomány terén kifejtett hosszabb elméleti és gyakorlati szempontból egyaránt kiváló, szakbavágó működésük alapján felügyelőhatóságuk meghallgatása után a vizsgabizottság a vizsga alóli felmentésre ajánl és a kereskedelemügyi miniszter egy éven belül felment.

Ertesülésünk szerint fenti rendelet alapján nemes Tapolcsányi Kálmán volt aradi bankigazgató, budapesti lakos a felvidék visszacsatolása után azonnal beadvánnyal fordult a m. kir. igazságügyminiszteriumhoz, hogy ezen rendelet terjesztésük ki a felvidék felszabadult területein lakó szakemberekre is, ami el is rendeltetett.

Biztos tudomásunk szerint nevezett Erdély visszacsatolásával kapcsolatosan 1940. szeptember 10-én T. 483/613 sz. a. ugyancsak egy újabb beadvánnyal fordult az illetékes miniszteriumhoz, hogy fenti rendelet terjesztésük ki az erdélyi felszabadult területeken lakó szakemberekre is.

Felhívjuk az illetékes szakembereket, hogy amennyiben a rendeletben előirt feltételekkel rendelkeznek és vizsga mellőzésével a hites könyvvizsgálói oklevelet elnyerni óhajtják, ugy nyújtsák be kérvényeiket Dr. Kuncz Ödön ur Óméltóságához, Budapest, Gróf Tisza István u. 18 sz. a., hites könyvvizsgálók vizsgabizottság elnökhöz.

A pénzügyminisztérium új rendelete bevezeti az adóeszküt.

Az 1940. évi XXII. törvényoik módosította az egyenesadótörvény egyes rendelkezéseit. Ennek a törvényoikknek a gyakorlati alkalmazásáról a pénzügyminisztérium most 166 000/1940. VII. szám alatt rendeletet adott ki, amely részletesen intézkedik az ugy nevezett „felfedező eskü”-ről is.

A rendelet tizennegyedik szakasza szerint a pénzügyigazgatóság az adókiadás helye szerint illetékes királyi járásbírószágot megkeresheti, hogy az adózótól a jövedelem, vagy a vagyon nagyságára nézve felfedező esküt vegyen ki akkor, ha a pénzügyigazgatóság az adóhivatal által részletesen felsorolt indokok alapján a bevalott jövedelmet, vagy vagyont az adózó életmódjával járó kiadások fedezésére nem találja elégségesnek, illetve elfogadhatónak, vagy ha az adóhivatal olyan adatok birtokába jut, amelyek alapos gyanut keltenek arra nézve, hogy a jövedelmet nem teljes összegben vallották be, illetőleg a vagyont nem teljes átlagában mutatták ki.

Az adófelszámamlási bizottság is megkeresheti a járásbírószágot a felfedező eskü kivétele érdekében abban az esetben, ha az adózó az adóhivatal elsőfoku megállapítása ellen fellebbezéssel azt vitatja, hogy tényleges jövedelme, vagy vagyona az első fokon megállapított jövedelemnél, vagy vagyonnál kisebb.

Határozottan kimondja a most megjelent pénzügyminiszteri végrehajtási utasítás, hogy nincs helye az eskü által való bizonyításnak olyan jövedelem esetében, amelynek nagyságát a rendelkezésre álló egyéb adatok alapján is meg lehet állapítani.

Üzletből származó jövedelmek esetében az eskü által való bizonyítást csak akkor lehet elrendelni, ha az adózó üzleti könyveket egyáltalában nem vezet, vagy ha vezet is, azok, hitelt nem érdemelnek.

Az eskü szövegét a pénzügyigazgatóság esetenként állapítja meg. Az adózó mind az eskü szövegezésére ellen, mind pedig az eskü letétele mellett dönt, annak szövegét is megállapítja.

A bíróság az eskü kivételére határnapot tűz ki és arra az érdekelteket megidőzi. Az adózó az eskü letétele előtt helyesbitheti adóbevallását, vagy kiegészítheti azt. Ha a kincstár képviselője a helyesbítést a kivétel alapjául elfogadja, az eskü kivétele mellőzhető és sem a korábbi évekből származó adóalapok, illetve kivételek visszamenőleges helyesbítésének, sem pedig büntető eljárás megindításának helye nincs.

Külön engedélyt kell kérniök a piaci árusoknak.

A kormány rendeletet adott ki, amely kimondja, hogy az országos, havi, vagy heti vásáron, napi piacon, továbbá bucsun kereskedő, vagy iparos csak akkor árusíthat, ha az elsőfoku iparhatóság, amely az iparjogositványt kiadta, külön engedélyt ad vásári, piaci, illetve bucsun való árusításra. Az engedély hatálya az ország egész területére kiterjed.

A kereskedelmi miniszternek ezzel kapcsolatban kiadott rendelete megállapítja, hogy az engedélyt az iparhatóság csak annak adhatja ki, aki érvényes jogositvánnyal rendelkezik, továbbá akinek szakmai és nemzeti megbízhatósága ellen nincs kifogás. Az engedély megadásakor figyelemmel kell lenni arra is, hogy az 1939. IV. t. c. 12. szakaszában megjelölt jogositványok közé tartozik. Az engedélyek megadása iránt 1941. április 1-ig előterjesztett kérelmeket az elsőfoku iparhatóság köteles április 30-ig elbírálni. Május elsejéig külön engedély nélkül is lehet vásáron, piacon, illetve bucsun árusítani. Nem követelhető külön engedély attól, aki iparát, vagy kereskedését a vásár, vagy piactéren lévő állandó jellegű nyílt árusítási üzletnek tekintendő helységben vagy bódében gyakorolja.

Hirdessen a „Szilágysomlyó”-ban!

Az árvizkárosultakért Szilágymegye is megmozdult.

Ez év eleje óta rettenetes elemi csapás zúdult az anyaországra. A hirtelen hóolvadástartól megáradt a Duna és elöntött városokat, falvakat. Száz számra omlottak össze a házak, ezer és ezer ember maradt hajléktalanul, elpusztult otthonukat siratva. A vetések viz alatt.

Egész Magyarország megmozdult a szerencsétlen árvizkárosultak felségélyezésére. Kormányzó urunk és urnőnk öfömlősségei felhívására megindult országsszerte a segítő akció. Szilágymegye lakossága is hozzá akar járulni, hogy e szomorú veszedelemmel sujtott emberek megsegítése minél szélesebb körben történjen. A megye két legelső asszonya báró Jósika Jánosné, a főispán neje és dr. Gazda Endréné, alispánné vették kezükbe a segély akció megszervezését. E két kiváló magyar urnő befogja járni az egész megyét és járási székhelyeken a lakosság bevonásával beszél meg az árvizkárosultakért indítandó jótékony gyűjtés módozatait.

Báró Jósika Jánosné és dr. Gazda Endréné szerdán érkeznek városunkba és az ő vezetésük alatt, szerda délután (március 12-én) 6 órakor a városháza dísztermében gyűlés lesz, az árvizkárosultak felségélyezése érdekében. A város közönsége minél nagyobb számban jelenjen meg a gyűlésen s áldozatkészségével bizonyítsa be testvéri, magyar együttérzését. Mi erdélyiek, most visszaadhatunk valamit az anyaországnak, azért a nagy jóért, hogy minket megváltottak. Most, amikor az anyaországot ilyen nagy szerencsétlenség sujtotta, minden erdélyi magyar szív meg kell induljon e nagy csapás, e sok tönkretett ember sorsa felett. Az anyaország iránti hálóját, most mindenki megmutathatja.

Allni — várni — hazudni...

Allni, — ahol mindenki roskad!
Várni, — amit senki sem hozhat!
Lesni, — amit elkap más rég...
s hazudni, hogy a szív se fáj még.

Merni, — ahol mindenki gyáva!
Sirdogálni, mert sok az árva,
s égni, — ha a szived jégcsap,
vágyni, — ahol rózsák se nyílnak.

Kérni, — amit sohasem adnak,
akarni, — amit nem akarnak.
Nézni, — ahol nem látni semmit.
S hinni, — ahol már régen nincs hit.

Járni, — ahol ninesenek utak,
felszedni a könnyet ha hullanak,
dalolni, mert beh nagy a bánat,
és sirt ásni a halott madárnak.

Irni, ahol megvernek érte,
s mint a csókok örök szegénye,
száz bánattal bolyongni, menni!
S meghalni, — mert nincs kit szeretni...

Bartha András.

**Egy vagy 2 szoba konyhás
lakás kerestetik!**

Cim a kiadó hiva talban.

HIREK

Asszony sorsa a válság idején.

A történelmi korszakok világformáló válságainak egyik legveszedelmesebb jellemvonása az, hogy gyökeréig rázzák meg az emberiség életének fáját is, tehát a *családi élet krízisét* teszik azt, ami eleinte csak politikai, társadalmi gazdasági, vagy világnézeti válságnak indult.

Mihelyt tehát olyan nagy a korok válsága és az élet vihara, hogy még a családi fészkek is megrázkódnak bele, akkor a válság a tetőfokát éri el az emberiség életében; mert összetöri az asszony, az anya szárnyait, sőt nem egyszer magával is sodorja azt és ezáltal válságba taszítja a nőt, aki az életet hordozza, a jövőt készíti, a holnap emberének testét őrzi és lelkét neveli s akinek e szent munka végzésére jól megépített családi fészkekre, csendre, nyugalomra, békére, lelki harmóniára, szóval zavartalan boldogságra van szüksége...

De a világkrízisnek lelkeket megrázó ténye maga még nem a legnagyobb baj. Az igazi veszedelem akkor kezdődik, amikor a világválságok annyira szétdujják a családi életet és megzavarják az asszony lelki életét, hogy az a *felsőbbrendű nőiesség* minden nemesebb vonását elveszti, következésképp *rendeltetési tudata is elhomályosul* s így kizárólag tehetetel lesz az emberiség életében és legfeljebb gyönyör eszköz a férfi számára. Így születik meg külön is az „asszony tragédiája”, hogy az ember tragédiájának egyetemes keresztje mellett a nő még egy második keresztet is hordozni legyen kénytelen, a maga speciális asszonyi sorsának következtében.

Az asszony sorsa tehát minden világalkító válságban akkor kezd igazán kritikussá válni, amikor a bűn lélekmérgező munkája miatt is igazi nőiességéből kivetkőzve, ő maga sem érzi és imeri többé a maga igazi rendeltetését és így nem is tud hinni benne; a férfi pedig megbecsülés helyett új rabzoltságba taszítja vagy büntetésévé fogadja az asszonyt, aminek eredményeképpen a nő — százezrek és millió számra — nem képes többé a maga rendeltetésének megfelelő módon és lelkülettel élni és „magaválasztotta” életprogramokat tűz ki magának, amelyek azonban lelkületbeli, sőt sokszor erkölcsi hajótörést is jelentenek számára.

Mert az ily korokba következik el a nő rendeltetési tudatának elhomályosulása, magának az asszonynak a lelkében, deformálódása és értékelésének devalválódása pedig az egész társadalom gondolkodásában is. Szóval előáll az értékek megfordítása azon a legszentebb területen is, amit az asszony, az anya, a hitves, a család, a legnagyobb életformáló ideálok belső világának nevezünk.

— Március 15-iki hazafias előadás. A Református Nőszövetség március 15-én este a katolikus kulturteremben előadást tart, amelynek során színre kerül a „*Hasamegyünk*” című, hazafias tárgyú szindarab. Ezután is szeretettel hívja a rendezőség a város magyarságát, s kéri hogy minél nagyobb számú megjelenésükkel tegyék lehetővé az első magyar március 15-ike méltó megünneplését. A Református Nőszövetség fáradhatatlan munkát végez. Ujra előadást rendeznek, alig zajlott le a jólsikerült hushagyókédi mulatság. E kedves farsangzáró előadás szereplőinek ezután mond fáradtságukért, szives közreműködésükért köszönetet az elnökség. A szereplők meg is érdemlik e nyilvános köszönetet. Dr. Keresztes Dánielné gyönyörűen előadott

szavallatával, Dr. Borosné Horváth Emma remek táncosnője, aztán a női ipariskola növendékeinek szép énekszámait, amelyeket Kattrá Mariska tanárnő vezetett, mind hozzájárultak az estély sikeréhez. Külön dicséretet érdemel Lázár Józsefné, aki két apró iskolást tanított be páros jelenetre, illetve szavallatra.

— Az anyakönyvi hivatal hírel. A szilágysomlyói anyakönyvi hivatal február hóban a következő változásokat jegyezte be az anyakönyvekben: Született 10 gyermek, 6 leány 4 fiú. A halálozások száma is 10. Meghalt 8 nő és 2 férfi. Házasságot 11 pár kötött.

— Az Erdélyi Párt ifjúsági tagozatának alakuló közgyűlése március 12-én, szerdán este 8 órakor lesz a Városi Mozgó helyiségében. A vezetőség kéri a magyar ifjúságot, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— Légvédelmi intézkedések. A légoltalmi vezetőségk elrendelte, hogy a város lakossága tegyen meg minden óvintézkedést, egy esetleges légitámadás okozta tűz elhárítására. E célból a padlásokról el kell távolítani minden gyúlékony anyagot és „padlástér tűzvédelmi felszereléssel” ellátni, ugymint: viz, homok, lapát stb. A pin-céket is rendezni kell oly módon, hogy azok óvóhelyeknek megfeleljenek. A részletes felvilágosítás utcai falragaszokon olvasható. Az ellenőrzés alkalmával a rendeletben foglaltak ellen vétőket, illetve azokat, akik elmulasztják a légvédelmi intézkedések megtételét, a hatóság törvényes uton fogja erre kényszeríteni.

— Halálozás. Kukla Jánosné szül. Mészáros Mária életének 59-ik évében rövid de súlyos szenvedés után Budakeszin elhunyt. Férjén, gyermekein és nagyszámu rokonságon kívül az elhunytban Dr. Mészáros János tábortestvére és Hatfaludy Jánosné Mészáros Anna nővérüket gyászolják.

— Dicsérő oklevelet kapott Szilágymegye Szociális előadónője. Az Erdélyi Szociális Szervezet Szilágymegyére is kiterjesztette áldásos működését. A hónapok óta működő inszégéseket éllemező, felruházó, segítő szervezetet Marselekné dr. Székely Zsuzsa vármegyei előadónő tette ismertté. Az ő érdeme, hogy az egész megyében enyhült a nyomor. Lelkiismeretesen dolgozó munkatársnője, — Balogh Anna — segítségével Szilágysomlyón is hervadhatatlan érdemeket szerzett a szociális megsegítés terén. Dr. Székely Zsuzsa érdemeit a hadtestparancsnokság is méltányolta és dicsérő oklevéllel tüntette ki. Szövege így hangzik: „Dicsérő elismerés. Erdély katonai közigazgatásának ideje alatt Szilágymegye katonai parancsnokságához beosztott szociális előadó kiváló, az átlagot messze felülmúló szociális érzékével, nagy képességével és intelligenciájával az elérhető legtöbbet teljesítette, munkakörén túlmenően is. Hadtestparancsnok.”

— Vigyázni kell a kutyákra. A városban az utóbbi időben nagyon elszaporodtak a kóbor-kutyák. Ezek az elhagyott állatok gazdátlanul csatangolva, különösen a mellék utcák lakóinak a rémei. A sorozatos kutyaharapások miatt a polgármester elrendelte, hogy a város belterületén utcákra és terekre az ebeket csakis harapást meggátoló szájkosárral lehet kiengedni, vagy pórázon vezetni. A harapós, hamis kutyákat nappal kötve s éjjel is csak olyan zárt helyen lehet szabadon engedni, ahonnan el nem távozhat. A gypmester naponta végig cirkálja a várost és a szájkosár, vagy póráz nélküli kutyákat összefogdosza. A gypmesteri telepre szállított kutyákat, — amennyiben azokat gazdájuk három napon belül ki nem váltja, — elpusztítják.

— A gyümölcsfákat meg kell tisztogatni. A múlt évi kárhözatos hernyó invázió nagyon sok helyen tönkretette a gyümölcsstermet. Épp ezért, hogy az idén ez elkerülhető legyen, rendeletet jelent meg, amely kötelezi a gyümölcsfák tulajdonosait arra, hogy a gyümölcsfákat március hó folyamán tisztogassák meg, le kell szedni és elégetni a fákon levő száraz leveleket, mert ebben vannak a hernyók petéi. A száraz ágakat le kell vágni és a fákat lehetőleg megpermetezni. Aki a fák tisztogatását, a hernyózást elmulasztja, kihágást követ el és szigorúan megbüntetik. Falvakban a csendőrség fogja ellenőrizni, hogy a lakosság eleget tett-e a rendeletnek.

— Nagyböjti kulturdélutánok. A róm. kat. egyház a nagyböjti vasárnapok délutánjain valóságos és ismeretterjesztő számokból álló műsoros előadásokat rendez. Az első előadás március 9-én, vasárnap d. u. fél 5 órai kezdettel lesz. Kima-gasló száma lesz a műsornak Török Sándor, a helybeli áll. főgimnázium fizika tanárának vetített képekkel kísért előadása a csillagos égről. Belépődíj nincs, de a terem fűtéséhez és takarításához szükséges költségek előteremtésére önkéntes adományokat kér a Rendezőség.

— Az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal Erdély városaiban és jelentősebb nagyközségeiben honismertetőt célzó színes keskeny filmekben kívánja az anyaország természeti szépségeit a város közönségének bemutatni. A filmbemutató díjtalan. Bemutatásra kerülnek: 1. A budapesti Szent István heti ünnepségek; 2. Szent Margit Sziget; 4. Egy hét Magyarországon; 4. Székesfehérvári jubileumi országgyűlés. Városunkban március 11-én lesz megtartva a filmbemutató és pedig délután 5 órai kezdettel a tanuló ifjúságnak, este 7 és 9 órakor a nagyközönségnek. Ezen a bemutatóon, aki csak tehetséges részt vesz.

Rendőri büntető bíróság ítéletei.

M. kir. rendőrség szilágysomlyói kapitánysága, mint rendőri büntető bíróság.

Hirsch Salamon szilágysomlyói lakos terménykereskedőt megbüntette 200 pengő pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetén 20 napi elzárásra, mert 90 kgr. lucerna vetőmagot az előírt bejelentési időn túl jelentett csak be. A be nem jelentett készlet elkobzását a rendőri büntető bíróság elrendelte. Az ítélet nem jogerős.

A rendőri büntető bíróság Vida Lajos szilágysomlyói lakost 20 pengő pénzbüntetésre és 7 m/m buza elkobzására, — Szilágyi Tódor, Szirka Tivadar, Nozse Traján, Szirka Demeter, Szirka Péter, Józsa János, Léc Sándor, Krissán Demeter jási, illetve váraljai lakosokat a felsorolt sorrendben 20 pengő pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetére 7 napi elzárásra, 38 kgr. rozs elkobzására, — 14 pengő pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetén 7 napi elzárásra, 38 kgr. rozs, 88 kgr. kgr. tengeri elkobzására, 14 pengő pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetére 7 napi elzárásra, 40 kgr. rozs elkobzására, 14 pengő pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetére 7 napi elzárásra, 40 kgr. rozs elkobzására, 14 pengő pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetére 7 napi elzárásra, 41 kgr. rozs elkobzására, 28 pengő pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetére 7 napi elzárásra, 75 kgr. rozs elkobzására, 14 pengő pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetére 7 napi elzárásra és 71 kgr. rozs elkobzására, 21 pengő pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetére 7 napi elzárásra és 78 kgr. tengeri elkobzására. Lupó Demeter gyümölcsésesi lakost 20 pengő pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetén 7 napi elzárásra, 77 kgr. buza elkobzására, Fric Traján gyümölcsésesi lakost 30 pengő pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetén 15 napi elzárásra, 2 m/m rozs elkobzására, Blága Flórián gyümölcsésesi lakost 10 napi elzárásra átváltoztatható 20 pengő pénzbüntetésre, és 1 m/m rozs elkobzására, Kocse Demeter gyümölcsésesi lakost 15 napi elzárásra átváltoztatható 30 pengő pénzbüntetésre és 7 m/m tengeri elkobzására ítélte, mert a fenti terményeket vásárlási engedély nélkül vásárolták, illetve szállítási igazolvány nélkül szállították. Az ítéletek részben jogerősek, részben pedig felebezés alatt állanak.

Az ítéletek tulnyomó részében a pénzbüntetés végrehajtását a rendőri büntető bíróság egy évi próbaidőre felfüggesztette.

Versenyárgyalási hirdetés.

A m. kir. kolozsvári IX. honvéd hadtest hadbiztossága, f. évi március hó 19-re, a helyőrség (katonák részére) kenyérszükségletének 130.000 drb. 1400 gr-os kenyér IV. I—IX. 30-ig, felszűrésére „Versenyárgyalást” hirdet.

Az érdekelt sütőmesterek a piacon kifüggesztett „Versenyárgyalási hirdetés”-ben foglaltak szerint ajánlataikat a 13. kerékpáros zsj. sárt borítékban adják.

— Kerékpábroncsot csak a régi beszo-lgáltatása ellenében lehet vásárolni. A Budapesti Közlöny legutóbbi száma közli az iparügyi miniszternek a kerékpábroncs korlátozása tárgyában kiadott rendeletét. A rendelet szerint új kerékpábroncsot a vonatkozó korlátozó intézkedések figyelembevételével a kereskedő csak az elhasznált kerékpábroncs beszo-lgáltatása esetén adhat el a vevőnek.

— Kilenoszáz vágóhidat szerveznek disznóbőrfejtésre. A disznóbőrök fejtése nagyobb vágóhidakon már teljes lendülettel folyik. Az országban közel 900 vágóhídon szervezik meg a disznóbőr fejtését úgy hogy 500—600 ezer darabos évi hozamra számítanak. Ez a mennyiség évente 7 millió pengő többletet jelent a magyar gazdasági élet számára, mivel eddig a disznóbőrt ipari célokra nem használták fel. A disznóbőröket a borjubőr feldolgozási kulcs szerint az Anyaggazdálkodás Bőripari Bizottsága osztja szét bőrgyárak között.

— Megállapították az arany karkötők súlyát. Miniszteri rendelet értelmében női karkötőket 14 karátos aranyból csak 30 gram súlyig készíthetnek az aranyművesek. E rendelet kiadását megelőzőleg az aranytárgyak maximális súlyát 50 gramban állapították meg és előírták, hogy csak 14 karátos aranytárgyakat lehet készíteni. Egyes hírforrások arról számolnak be, hogy azt is szabályozni fogják, kik foglalkozhatnak ezentúl tört arany beváltásával.

Kelmefestő és vegytisztító felvételi üzletet nyitottam.

Vállalom:

női- és férfiruhák festését és vegytisztítását, elsőrangú kivitelben.

Papp István

kelmefestő és vegytisztító mester,
Arany János ut 11.

Felvételi üzlet: Nagy Imre tér
(Autóbusz megálló mellett.)

Egy üzlethelyiség kiadó!

textil-berendezéssel együtt

3-3

Nagy Imre tér.

Érdeklődni lehet:
JÓZSEF ÉLIÁS,
órák és ékszerésznél.

Szőlőkarók, szőlőprés, permetező és boroshordók eladó

2-2

Hervol Jánosnál,
Szilágysomlyón.

Ugyanott egy 220 voltos 15—20 lámpát megvilágító dinamó-gép eladó.

Lázár Zoltán-féle

Ház

vendéglőnek,
vagy üzletnek
kiadó!

1-3

Bosánózy Adolf-tér 20. szám alatt.

Értekezni lehet: Kohnál, Bem-tér 4. szám.

Jókarban lévő „Hoffer és Schranz” 1200 m/m

cséplőgarnitúra

herefejtővel együtt eladó!

CIM A KIADÓHIVATALBAN.

Felhívás.

Lépjen be a

„Magyar Muzsikabarátok taborába”

és fizessen sürgősen elő a legdivatosabb zongora- vagy harmonika kottákra,

melyeket a példányonkénti 2.—, 4.— pengő helyett f é l á r o n kap, mert

20 példány zongora

vagy

12 füzet harmonika

legújabb sláger és dal (film, operett, tánczene és magyarnóta) előfizetési ára 24— pengő, mely havi két pengős részletekkel is törleszthető. Az előfizetés egy évre kötelező.

Zongora kiadványok negyedévenként (március, június, szeptember, december).

Harmonika kiadványokat pedig havonta a befizetés arányában költségmentesen szállítjuk. A kiadásra kerülő művek ifj. Jahn Antal zeneszerző, harmonika művész könnyen játszható átiratai. A basszushangok és akkordok hangjegyzábrázolásain kívül még betűkkel is jelezve vannak, tehát a művek lejátszásához a basszuskulcs ismerete sem feltétlenül szükséges. Az átiratok kisharmonikán is előadhatók.

Ha a „Magyar Muzsikabarátok” taborába belépni óhajt, úgy fizessen be 4.— pengőt (az első és utolsó havi részlet fedezésére) kiadóhivatalunkba, hivatkozva ezen felhívásra, közölje pontos címét és azt, hogy milyen kottákra (zongora, vagy harmonika) vonatkozik előfizetése.

Gyümölcsfaoltvány

fajtisztán kapható a Földmívelésügyi Miniszterium által engedélyezett

Farmathy Samu ügyvéd *faiskolájában*, Szilágysomlyón.

Vennék

5—6 hold

szántóföldet.

Cim: a kiadóhivatalban.

4-5

IRÓALJAZAT ÜGY BÖRBN,
MINT PEGAMOIDBAN

Kaphatók: „LÁZÁR”-nál.

Használt nagy karosszéket keresek megvételre!

Cim a kiadóhivatalban.